

Økt avvirkning i områder med dårlig bæreevne

Av Anders Møyner Eid Hohle

En stor andel av den hogstmodne skogen i Norge står i vanskelig tilgjengelige områder. I tillegg etterspør industrien i økende grad virke gjennom hele året. Kombinert med ustabile vinterforhold gjør dette planlegging av skogsdriftene mer krevende. Økt uttak av GROT (greiner og topper) til biobrensel medfører dessuten at maskinene får mindre underlag å kjøre på, og at antallet operasjoner i skogen blir flere. Summen av disse momentene gjør at risikoen for kjøreskader ved avvirkning og terrengtransport øker. Også hensyn til det økte fokuset på skogbrukets miljøpåvirkning, blant annet avrenning til vann og vassdrag, gjør at bransjen bør innføre forebyggende tiltak.

I prosjektet "Økt avvirkning i marginale skogområder med dårlig bæreevne" har Skog og landskap, sammen med NOR-SKOG, undersøkt muligheten for å øke avvirkningen ved å bedre tilgjengeligheten til den hogstmodne skogen som står langt fra eksisterende skogsveier, og i områder med dårlig bæreevne.

Vi konsentrerte arbeidet rundt to problemstillinger der første punkt fikk mest oppmerksomhet:

1. Økt fremkommelighet og mindre kjøreskader under terrengtransport
2. Skogsbilveger på bæresvak mark og marginale områder

Forsøk med lemmer produsert av materialer, på Fjeldskogen. Foto: Anders Eid Hohle

I fem praktiske forsøk ble ulike kjøreunderlag testet hos tre større skogeiere i Østlandsområdet. Områdene bestod av myr som var umulig å forsere på ordinært vis med konvensjonelle skogsmaskiner på telefri mark.

Størrelsen på driften er av betydning

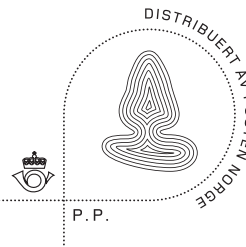
Kostnadene per avvirket kubikkmeter for å benytte ulike kjøreunderlag bestemmes i stor grad av driftsstørrelsen. Små drifter vil naturlig nok få en høyere relativ kostnad, mens store drifter enklere vil kunne

RETURADRESSE:

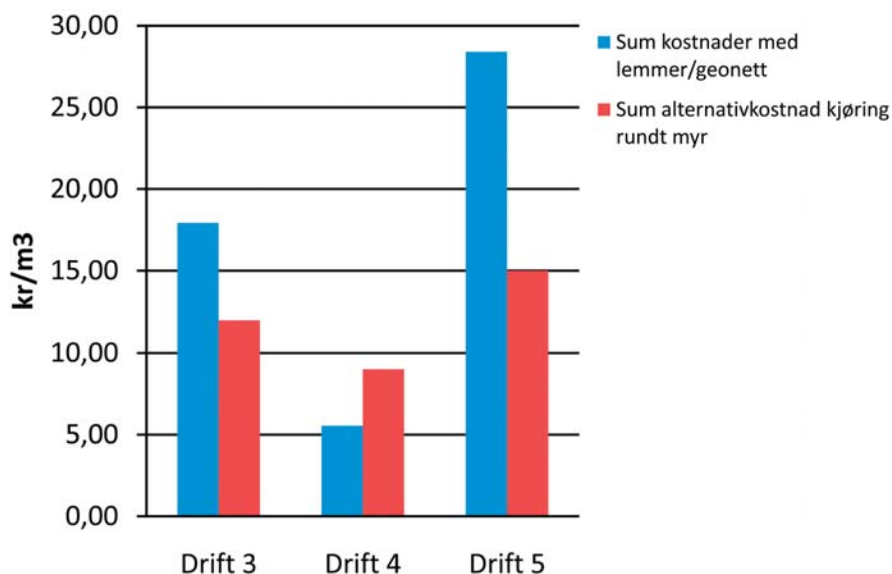
Skog og landskap,
Postboks 115,
1431 Ås

B

NORGE

www.skogoglandskap.no, tlf: 64 94 80 00, Redaktør: Camilla Baumann, Produksjon: Svein Grønvold, Grønvolds Bildebyrå, Trykk: Follotrykk AS 2011, Opplag 3000

Ekstrakostnad ved bruk av lemmer samt alternativkostnad ved kjøring rundt myr.

Bilde etter endt drift på Fjeldskogen. Her er det bare ubetydelige sporskader. Foto: Anders Eid Hohle

forsvare ekstrakostnaden. Men også andre faktorer påvirker kalkylen.

Hovedutfordringene for å kunne implementere kjørelimmer i det operative skogbruket er:

- Kostnaden ved tiltaket
- Diskusjon om hvem som skal kjøpe inn lemmene (skogeier / skogeierforening / entreprenør)
- Transportlogistikk av lemmene mellom områdene som skal avvirkes
- Lassbæreren må være på plass før hogstmaskinen for å legge ut lemmene

Forebygging av kjøreskader er viktig

Å benytte kjørelimmer eller tilsvarende systemer for å redusere kjøreskader er en god teknisk løsning under rette forhold, som overfarer på myr. Tiltakets kostnad vil imidlertid være sterkt avhengig av driftsstørrelsen, da tiden det tar å legge ut lemmer er relativt lik uansett avvirkningsvolum.

Preventive tiltak er viktige for å forhindre kjøreskader, selv om det kan medføre ekstrakostnader. Alternativet med oppretting av hjulspor er også et kostnadskrevenende tiltak, samtidig som det ikke reparerer skadene på jordstrukturen. Skogbruket bør derfor ta kjøreskader på alvor før det kommer pålegg / restriksjoner fra myndighetene som kan øke kostnadene ytterligere.

Kontakt forfatteren:

anh@skogoglandskap.no

Hele rapporten kan lastes ned på:

www.skogoglandskap.no/arkiv/publikasjoner